

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Przedmowa

Author: Alina Szczurek-Boruta

Citation style: Szczurek-Boruta Alina. (2016). Przedmowa. W: A. Gancarz (red.), "Wielokulturowość - doświadczanie Innego" (S. 9-11). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Przedmowa

„Cieszyńskie Naukowe Forum Studenckie” (CNFS) to inicjatywa wydawnicza pracowników i studentów Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, nawiązująca do wielowiekowych lokalnych tradycji kształceniowych i publikacyjnych. Seria, obejmująca swą tematyką obszar nauk społecznych i humanistycznych, stwarza studentom, absolwentom, a także doktorantom cieszyńskiego ośrodka akademickiego, choć nie tylko im, możliwość publikacji rezultatów własnych dociekań, badań i analiz, wymiany myśli, doświadczeń z aktywności naukowej, organizacyjnej i społecznej.

W roku 2015 ukazał się tom *Między teorią a praktyką*¹, zapoczątkowujący serię, którego współautorzy podjęli próbę odnalezienia i ukazania związków teorii naukowych ze współczesną praktyką społeczną, edukacyjną i kulturalną.

W tomie drugim, *Wielokulturowość – doświadczanie Innego*, został zaprezentowany autorski dorobek studentów w zakresie wielokulturowości oraz wielowymiarowego podejścia do drugiego człowieka – Innego. Redaktorem tomu jest Aleksandra Gancarz, opiekun cieszyńskiego Koła Naukowego Edukacji Międzykulturowej.

Dynamika współczesności sprawia, że jedna z najważniejszych cech środowiska to poziom heterogeniczności kulturowej. Wielokulturowość jest faktem i niewątpliwie złożonym zjawiskiem. Oznacza wielość kultur współwystępujących w ramach jakiejś społecznej lub politycznej całości; społeczną rzeczywistość, w której wielość kultur może przybierać różne realne formy, od obcego lub nawet wrogiego, zamkniętego funkcjonowania do przenikania, akceptacji i powstawania nowych kulturowych postaci. Wielokulturowość

¹ *Między teorią a praktyką*. Red. A. SZCZUREK-BORUTA. „Cieszyńskie Naukowe Forum Studenckie”. T. 1. Katowice 2015.

wiąże się z polityką akceptacji albo wykluczania, marginalizacji, z wielością wzorów zachowań i przekonań², z wielością wymiarów postrzegania człowieka jako Innego (wiek, płeć, narodowość, etniczność, religia, wymiar społeczny, rozmaite cechy: biologiczne, fizyczne, kulturowe, swoistym kryterium inności, odmienności jest niepełnosprawność)³.

Kolejny tom „Cieszyńskiego Naukowego Forum Studenckiego” stwarza pole do namysłu nad aktualnymi zjawiskami edukacyjnymi, społecznymi, kulturowymi, psychologicznymi, ekonomicznymi i politologicznymi. We współczesnym świecie, przeżywającym kryzys wielokulturowości, pełnym konfliktów kulturowych, społecznych, religijnych, politycznych, militarnych, jest potrzebna zdolność do refleksji. Autorzy poszczególnych artykułów, młodzi badacze, być może przyszli naukowcy, taką zdolność posiadają i wykazują, w celowy sposób posługując się kategoriami wielokulturowości, inności, dostrzegają istniejące problemy.

Problematykę podjętą w tomie uważam za niezwykle istotną w perspektywie: rozbudzania świadomości i autorefleksji nad sposobami postrzegania wielokulturowości, Innego, drugiego człowieka; konstruowania wiedzy o sobie i Innych; przełamywania istniejących stereotypów i uprzedzeń, podjęcia działań edukacyjnych wzmacniających budowanie i doskonalenie tożsamości. Autorzy podjęli próbę ukazania różnych obszarów wielokulturowości, odmian i postaci inności. W publikacji zostały zgromadzone artykuły naukowe, komunikaty z badań, sprawozdania z konferencji, a także recenzja opracowania naukowego i materiały pomocnicze dla studentów. Przybliżono wybrane aspekty działalności studenckiej i zaprezentowano krajowe i zagraniczne doświadczenia młodych badaczy.

Praca zainteresuje przede wszystkim obecnych, przyszłych i początkujących pedagogów, a także psychologów, socjologów, filozofów, badaczy kultury oraz osoby odpowiedzialne za kształtowanie polityki oświatowej i społecznej.

2 G. BABIŃSKI: *Problemy wielokulturowości społeczeństwa polskiego*. „Czasopismo Psychologiczne” 1998, nr 1, s. 7; W. BUSZTA: *Wielokulturowość. Pytania pierwsze*. W: *U progu wielokulturowości. Nowe oblicza społeczeństwa polskiego*. Red. A. KEMPNY, A. KAPCIAK, S. ŁODZIŃSKI. Warszawa 1997; A. SADOWSKI: *Sterowanie wielokulturowością a dotychczasowe doświadczenia i kierunki przemian*. W: *Edukacja międzykulturowa w wymiarze instytucjonalnym*. Red. J. NIKITOROWICZ. Białystok 2001; *Wielokulturowość i problemy edukacji*. Red. T. LEWOWICKI, A. RÓŻAŃSKA, G. PIECHACZEK-OGIERMAN. Cieszyń–Warszawa–Toruń 2012.

3 J. REYKOWSKI, Z. SMOLEŃSKA: *Przestrzeń psychologiczna a regulacja społecznego zachowania*. „Studia Psychologiczne” 1982, t. 20, nr 2; J. WYCZESANY: *Biopsychospołeczna koncepcja niepełnosprawności i jej znaczenie dla funkcjonowania dziecka o specjalnych potrzebach edukacyjnych*. W: *Kształcenie zintegrowane dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych*. Red. J. WYCZESANY, A. MIKRUT. Kraków 2002; A. SZCZUREK-BORUTA: *Doświadczenia społeczne w przygotowaniu nauczycieli do pracy w warunkach wielokulturowości*. Cieszyń–Toruń 2013.

Mam nadzieję, że publikacja spotka się z życzliwym przyjęciem i zainteresowaniem Czytelników, którym idea wypracowania mechanizmów i nawyków współlistnienia, rozwoju zdolności rozwiązywania konfliktów, szukania i określenia potencjalnych płaszczyzn dialogu jest bliska.

Alina Szczurek-Boruta

Redaktor Naczelna
„Cieszyńskiego Naukowego
Forum Studenckiego”